

Broj:

Sarajevo: 16.2.2016.

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO:		16-02-2016	
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-50-1-556/16			

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM**

n/r članova Kolegija Predstavničkog doma i predsjedavajuće Borjane Krišto
25. sjednica Predstavničkog doma, 16.2.2016.

Na osnovu člana 8. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 79/14), podnosim poslaničku

INICIJATIVU

kojom se zadužuje Vijeće ministara BiH da, najkasnije u roku od 18 mjeseci od dana njenog usvajanja u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, u saradnji s nadležnim organima i institucijama, organizira i sprovede postupak izgradnje spomenika Srđanu Aleksiću, Goranu Čengiću, kao i drugim hrabrim i poštenim ljudima koji su činili dobra djela i branili univerzalne principe zaštite ljudskih prava, kao simbolima građanske solidarnosti koji su sopstvenim životima branili pravo na život svojih komšija. Zahvaljujući njima, preživjela je ljudskost i vjera u nju. Spomenici bi trebali biti postavljeni ispred zgrade Parlamentarne skupštine BiH kao trajni i svijetli primjeri građanske solidarnosti, ljudskosti i čovjekoljubivosti, a ponuđenim idejno urbanističko-arhitektonskim rješenjem mogli bi biti obuhvaćeni, osim Srđana Aleksića i Gorana Čengića, i drugi koji su žrtvujući svoje živote štitili sugrađane. Realiziranjem ove inicijative bila bi poslana jasna i konkretna poruka da je Bosna i Hercegovina spremna, i na ovaj način, konkretno iskazati poštovanje prema humanim ljudima koji su činili plemenita djela i branili univerzalne principe zaštite slobode i ljudskog dostojanstva. Zahvaljujući Srđanu Aleksiću, Goranu Čengiću, kao i drugim hrabrim i poštenim ljudima u Bosni i Hercegovini, preživjela je ljudskost i vjera u nju. Riječ je o ljudima koji nisu čekali da neko drugi uradi nešto pa da im se eventualno pridruže, već su sami humanistički i ljudski djelovali, po nalogu

vlastite savjesti, u skladu s općeljudskim moralnim načelima. Oni su svojim žrtvovanjem uputili besmrtnu poruku o tome da ljudska prava koja pojedincu pripadaju po osnovu njegove vlastite esencije, biti, suštine, neće doći sama po sebi, ako se ljudi za njih ne izbore, i ako se ne osiguraju istovremeno sredstva putem kojih će se braniti i afirmirati ljudska prava i slobode.

O B R A Z L O Ž E N J E:

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH treba izgradnjom spomenika Srđanu Aleksiću i Goranu Čengiću poslati poruku sadašnjim i budućim generacijama da je pravo na život osnovno ljudsko pravo koje nikada više ne smije biti ugroženo u Bosni i Hercegovini. Bez zaštite ovog prava i afirmiranja ljudi koji su dali svoje živote za njegovu zaštitu izgubila bi nesumnjivo svaku svrhu i namjenu sva ostala ljudska prava i slobode. Upravo zato, poštovanje ovog prava je - ako se uzmu strogo predviđeni izuzeci - apsolutno. Naša je zadaća da promoviramo principe demokratske i pravne države i da u svakoj prilici podsjećamo da se sva ljudska bića rađaju slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima.

Pogibije građana Bosne i Hercegovine koji su sopstvenim životima branili pravo na život svojih komšija ne smiju nikada biti zaboravljene. Naprotiv, nesebična žrtvovanja za zaštitu ljudskih prava i života drugih građana trebamo vječno pamtit i kao svijetle primjere građanske solidarnosti i čovjekoljublja. Kao trajna poruka i pouka budućim generacijama heroji borbe za ljudska prava moraju biti spašeni od zaborava. Njih moramo postavljati za orijentir, usmjeravati naše identifikacije ka njima da u svim vremenima znamo koliko smo blizu ili daleko od načela ljudskosti, od zdravog razuma. Koncept zdravog razuma kojem su se oni povinovali je univerzalan. To je onaj koncept koji nalazimo u svim vremenima (otkad historiju možemo pratiti putem pisanih tragova) i na svim prostorima, od božijih zapovijedi, kakva je, recimo, „Ne ubij!“ Zagovornici teorije nenasilja u religijskim zajednicama za svoje stavove uporišta mogu naći u svetim spisima. Sve te odredbe o zabrani ubijanja u različitim religijama mogu se podvesti pod jednu opću moralnu normu: Poštuj život! Također, u tekstu Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima u članu 1. stoji: „Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Ona su obdarena razumom i svijesću pa jedna prema drugima trebaju postupati u duhu bratstva.“ Otud izvrsnost i posebnost ljudi koji su svoje živote dali za odbranu prava na život. Oni su činili plemenita djela i branili univerzalne principe i moduse ljudske egzistencije. To je njihova neprolazna vrijednost. U našoj državi, zahvaljujući ovakvim ljudima, preživjela je ljudskost i vjera u nju. Jedan od ciljeva ove inicijative je da motivira ljude da se i u miru suprotstavljaju nasilju i bore za ljudska prava, da budu inspirirani onima koji su to mogli u ratu, kada je to bilo

neuporedivo opasnije i teže. Ono što je još važno naglasiti je da ispoljiti humanizam i građansku solidarnost u današnjem vremenima ne znači nužno dovesti sebe u bilo kakvu opasnost, pogotovo životnu. Oni se u miru mogu ispoljiti na razne načine.

Vrijeme je da, napokon, organi vlasti na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, mediji, vjerske zajednice, nevladine organizacije i drugi važni segmenti društva počnu snažnije isticati pozitivne primjere borbe za ljudska prava iz naše prošlosti. Bosna i Hercegovina mora iskazati ljudsko poštovanje prema brojnim poštenim, čistim i nevinim ljudima koji su iskazivali građansku solidarnost i humanizam u najtežim momentima. Naša država u interesu izgradnje trajnog mira i slobode za sve narode i građane treba graditi obilježja koja spajaju ljude različitih vjerskih, etničkih i drugih identiteta. Bosna i Hercegovina treba odati poštovanje prema ljudima koji su činili dobra djela i branili univerzalne principe zaštite ljudskih prava. Zahvaljujući Srđanu Aleksiću, Goranu Čengiću, kao i drugim hrabrim i poštenim ljudima, preživjela je ljudskost i vjera u nju.

Srđan Aleksić rođen je 1966. godine. Amaterski se bavio glumom za šta je dobio i više nagrada. Također, bio je pionirska plivačka nada bivše Jugoslavije. Bio je juniorski rekorder u plivanju. Dvadesetsedmogodišnji Srđan Aleksić je ubijen 27. januara 1993. godine u Trebinju, braneći svog sugrađanina Alena Glavovića. Srđan je uspio da spasi život svom sugrađaninu, ali je ovaj veličanstveni čin ljudske hrabrosti i čovječnosti platio sopstvenim životom. Njegov otac Rade napisao je u čitulji: "Umro je vršeći svoju ljudsku dužnost". Goran Čengiće rođen je 1946. godine, a bio je istaknuti rukometaš RK Bosna, RK Mlada Bosna i RK Crvena Zvezda. Sa samo 17 godina je igrao za ekipu RK Bosna u finalu Kupa Jugoslavije 1963. godine kada su nakon pobjede nad bjelovarskim Partizanom osvojili ovu prestižnu titulu. Ipak, Goran Čengiće je prije svega heroj Sarajeva, koji je svojim djelima pokazao pravi duh ovoga grada i dokazao prave ljudske vrijednosti u najtežim trenucima. Tokom opsade Sarajeva ubijen je 14. juna 1992. godine, kada je pokušao zaštititi svog komšiju Husniju Čerimagića. Navedeni primjeri Srđana Aleksića i Gorana Čengića su među najhumanijim, među onima koji su bili u stanju da za pravdu i ljudsko dostojanstvo daju najveći ulog – vlastiti život. To je onaj krajnji domet čovjekoljublja i građanske solidarnosti. Takvi ljudi zaslužuju trajno poštovanje i ugrađivanje njihovih djela u kolektivnu memoriju naroda i građana Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Poslanik SDP BiH

dr.sc. Denis Bećirović